

Hygieniska Eleganta Hållbara

Syster
täckan Syster
madrasserSälja av Möbel, Sängkläder och
Manufakturvarer inom hela landet.
A/B Stockholms Vaddfabrik
Stockholm — Liljeholmen
Kungl. Hovleverantör

Vad har hänt?

EN SVENSK SJÖMAN, ERIK JANSSON från Uppsala gick iland i Harburg — invid Hamburg — och kom att till en tysk arbetare, som bett om cigarrer och inlett ett samtal med honom, lämna ett exemplar av en i Tyskland förbjuden tidning. Detta till sin egen olycka. Ty för denna handling blev han häktad, och av en särskild domstol dömd till 5 års straffarbete »för beredelse till högförräderi». Domen kan ej överklagas. Vid en interpellation om saken i svenska riksdagen föreföll det som att svenska regeringen står maklös inför händelsen. Regeringen kan endast tillrätta svenska artilleri att inte ha förbjuden litteratur i fickan då man går i land i Tyskland.

Vid ett stort opinionsmöte med anledning av fallet Jansson upplästes ett brev från den nyss dömda till en kamrat. Det slutade: »Fem år — det är långt — men jag lovar dig att hålla humöret uppe efter bästa förmåga».

Janssons öde har kastat blixthelysning över förhållandena i en stat, där dikturen trätt i stället för rättsordningen. Det kommer oss att ana vad det »att hålla humöret uppe» kostar var och en av de tusende och åter tusende politiska fångar, vars öden i denna stund tynger vår värld.

FÖRSLAG TILL TIDSLAG FÖR LANTARBETARE är utarbetat och sändes nu av regeringen på remiss. 10 timmars arbetsdag föreslås som maximum med genomsnittsvecka på 41—46 timmar under okt.—mars och 54 veckotimmar april—sept. Inom trädgårdsskötsel föreslås ordinarie arbetstid 10 timmar pr dygn.

DET HAR KANNSTÖPTS OTROLIGT med anledning av att vår världsbekände hjärnkirurg, prof. Olivecrona vid Serafimerlasaret, hastigt blev av en rysk kollega kallad till Moskva. Tidningarna ha ondgjort sig över att de icke fått reda på för vems skull professorn reste. Läkarna bruka dock ha till princip att icke sladdra om sina patienter. Kanske följdes samma regel också nu, även om vederbörande ryske läkares konsultationsanhållan förmedlades genom Sovjets minister. Saken är ju i och för sig en heder för svensk läkekonst.

ETT NYTT FÖRLIKNINGSFÖRSÖK i det abessiniska kriget skall ske genom 13-mannakommittén. Detta beslutades av sanktionsutskottet, vilket samlades den 2 mars i Genève. Frankrikes utrikesminister Flandin har där framlagt ett förslag om oljesanktioner med sin engelska kollega Eden's instämmande — till överraskning för de medlemmar som icke varit med om föregående dags hemliga förhandlingar.

Italien uppges de sista veckorna ha haft stora militära framgångar i Abessinien, särskilt på 40-årsdagen av nederlaget vid Adua, men tycks ändå icke omotagligt för fredstrevare.

HITLER HAR ÄNNU EN GANG haft ett fredsuttalande och värdar enträget till Frankrike att upptaga en olympisk ädel fredlig tävlan dessa båda

Myten om de hungriga nationerna.

Huvudorsaken till krig är den jordäganderätt, som ger upphov till oömlig vinst. — Bestående fred kan uppnås först när nationerna erkänner att naturens rikedomskällor måste vara alla människors arvedel och brukas till gagn för alla lika.

Philip Snowden.

Det har på snare tider talats mycket om konflikten mellan »mätta» och »hungeriga» stater, skriver en av medarbetarna i den amerikanska tidskriften The new republic, J. Mitchell. Vi kommer här att följa hans vidare utredning i denna brännande fråga. Frasen om de mätta och hungriga nationerna har använts, säger Mitchell, för att förklara Mussolinis anfall mot Abessinien, Japans framstöt i Mandschuriet och Nord-Kina, Hitlers påstådda inträngande i Öst-Europa. Med en »hungerig» nation menar man en som saknar råvaruproducerande kolonier, och denna brist anses kunna vara krigsorsak. Föreställningen om en värld, som är uppdelad i »hungeriga» och »mätta» stater har med förklarlig omfattning av Hitler, Mussolini och japanerna, som däri sett ett rättfärdigande av sina anfallsplaner.

Mycket få trodde på myten om »hungeriga» och »mätta» nationer, förrän Hoare i ett tal i Genève sistlidne oktober tycktes gå med på att Mussolini hade skäl för sitt angrepp på Abessinien och föreslog en ny fördelning av råvarorna i världen.

»London Economist» publicerade nyligen en förteckning på fem »mätta» nationer och de råvaror som dessa behärskade. Främst på listan kom Brittiska Imperiet, därefter Frankrike, Holland och Sovjetunionen, och de viktigaste varorna äro: kol, gummi, kakao, vete, krom, koppar, guld, silver, tenn, bomull, ull, jute, zink, nickel, olja. En italienare, tysk eller japan får av

denna förteckning utan tvivel den uppfattningen, att de som inte kunna få del av härligheten, äro dömda att leva i evig nationell fattigdom.

I själva verket förhåller det sig annorlunda. En italienerare kan i fredstid köpa vilka råvaror han vill — förutsatt att han kan betala! Det förnekar man heller inte i allmänhet utan pekar i stället på monopolpriserna t. ex. på tenn. England och Holland dominera världstillgången på denna metall. Italien måste ha tenn och måste således betala, vad England och Holland begära. På så sätt kan England och Holland sätta kniven på strupen på Italien.

I denna form har hungerig-nationsidéen många anhängare. Men resonemanget är felaktigt, ty Sovjetunionen är numera den enda stat, där råvarorna säljas direkt av regeringen. I övrigt är det inte staterna utan individer eller bolag inom staterna, som sälja. Denna skillnad måste påpekas, ty den förändrar hela resonemanget. Den innebär, att folket i de »hungeriga» staterna inte skola rikta sin vrede mot England eller andra »mätta» stater utan mot de »relativt små grupper av affärsmän, som äga källorna till de flesta av råvarorna i världen och vilkas verksamhet till en viss grad ligger utanför staternas makt att kontrollera. Hungerig-nationsargumentet — om det över huvud taget har någon betydelse — skulde innebära, att »hungeriga» människor i varje land äro exploaterade av »mätta» ägare till gruvor, oljekällor och plantager.

I själva verket ha anhängarna av hungerig-nationstanken valt en olämplig tidpunkt att framföra sina idéer. Under den sista depressionen från 1930 till helt nyligen har det varit lågkonjunkturpanik på råvarumarknaden — aldrig ha italienerna, tyskarna och japanerna kunnat köpa mera råmaterial till lägre priser än då. Men i och med det ekonomiska till-

(Forts. å sid 4.)

länder emellan, som icke ha något otalt med varandra. Frankrike vill icke att det skall kunna sägas att det slagit i luften detta anbud, men begär skarpa bevis på Hillers allvarliga mening, t. ex. under-tecknande av en luftpakt.

MILITARREVOLTEN I JAPAN ÄR KVÄVD. Harakiri — det speciella japanska hederssjälvmordet — begås i massor av de upproriska officerarna.

Ivan Pavlov.

TVA AV DEN MEDICINSKA VE- TENSKAPENS stormän har gått ur tiden, Ivan Pavloff och Charles Nicolle. En ryss och en fransman, båda nobelpristagare, Pavloff den första av alla 1904, Nicolle 1928.

Pavloff, fysiolog, har genom sina undersökningar i hög grad vidgat vår kunskap om det fysiska underlaget för våra s. k. psykiska reaktioner. Var vid sin död 87 år, arbetade in i det sista. Hans liv var präglad av outtröttligt och oförjätligt sökande efter sanningen. Vid den stora fysiologkongressens öppnande i Moskva förra sommaren talade han om kriget som ett barbariskt sätt att lösa livets svårigheter, ovärdigt den mänskliga intelligensens omläggna resurser.

Nicolle har ägnat sitt liv åt bekämpande av infektionssjukdomarna. Infektionssjukdomarna, säger han, borde kunna vara oss en lärare i mänsklig solidaritet. Men fördomarna, dräskpen, människornas ondska är sådan att om de kunde skulle de mobilisera våra sjukdomar och använda dem som medel för rofferi och erövring.

Veckovisaren

Bluffa gärna vuxna men inte barn.

Nånstans uppe i Vasastaden stod nyhit upp utan Ba, det kunde väl tant förstå. Felet låg hos sportaffären. Det var något särskilt med den. Stämningen var påtagligt upphetsad, och man kom ovillkorligen att tänka på Fersenska mordet eller så.

Jag stannade och frågade vad som stod på. Genast blev jag medelpunkt i en tät grupp av upproriska. Ett tidningsurklipp stacks under ögonen på mig. Det var en annons, och för säkerhets skull måste jag läsa den i en mångfald exemplar, så att jag skulle se att det inte var fråga om något misstag. I annonsen stod att en viss sportaffär utanför vilken vi nu befundo oss utlovat källark gratis åt 80 framstående skolbarn. Men enligt hela skarans samstämmiga vittnesbörd hade bara 8 källark delats ut.

— Ni kanske inte hade så bra betyg? försökte jag för att ta sportaffärens parti.

Men det gick inte. Felet låg inte i be-

tygen. Inte hade man gjort sig besvär hit upp utan Ba, det kunde väl tant förstå. Felet låg hos sportaffären.

— Det är bara bluff, mumlade det i de upproriska folkdjupen. Polisen kom och försökte förmå skaran att skingras. Men stark i känslan av sin storlek och sin goda rätt och hänsynslös vorden i sin indignation, vägrade den att skingras. Man hoppas kanske att en enig och beslutsamt hotfull hållning skulle förmå affären att uppfylla sina löften. Kanske gjorde den det så småningom. Annars ve den sportaffären.

Det hör inte till vardagligheterna att träffa på en revolutionär folkhop här i Stockholm. Det var riktigt uppfriskande. Den här lilla hären förvärvade sig genast min sympati med sin klara vägran att låta sig bluffas och låta sig nöja, vilket ibland kan tyckas vara de vuxnas mest framträdande karaktäristikum. Bluffa gärna vuxna men inte barn.

Devinez.

Påven reformerar katolska kyrkan.

Vår eklestastikminister har onekligen en tjugande sida: rätt som det är, vid de mest oväntade tillfällen, vid invigningen av någon skola i landsorten el. dyl. reser han sig upp, pekar på något väsentligt missförhållande på det gebit han har uppsikt över och föreslår reformer av den mest revolutionerande art. Och man lyssnar häfnad, hör värvindarna och väntar sig stora ting. Så var särskilt förhållandet med hans tal vid Faluläroverkets invigning i höstas, då han i ett inspirerat tal föreslog de mest radikala reformer på läroverksbildningsområdet. Ingen borde bli lärare, som inte hade den rätta fallenheten, hette det. Lärarkåren borde främst vara en kär av verkligt levande, psykologiskt tränade och av sin stora uppgift besjälade och hänfödda människor. Hur mycket kunde en människa än må besitta, så vore det inte nog att göra honom eller henne till lärare, lika litet som tekniken gör konstnären. »Teknikmänniskor» vore vad vi minst av allt borde ha på uppfostrans område. Endast det bästa borde vara gott nog, när det gäller att ta hand om och uppfostra det kommande släktet. Lärarens kall borde icke vara en utkomstfråga. Redan innan någon definitivt väljer denna bana och utbildningen fortgått för långt, måste aspiranten ha dokumenterat sin lärbegäring. Att vara en levande personlighet med psykologisk förståelse för det levande människomaterial man fått sig anförtrött och ej att enbart ackumulera kunskaper, borde vara det viktigaste för en lärare. Därför kommer förmågan att ge ut av sina kunskaper. Detta och mycket annat liknande framhölls i det nämnda talet. Ett så radikalt snitt som gärna är möjligt, alltså i det nuvarande papperssystemet, där tiondedels betygsgrader är det avgörande vid lärartillsättningen. In- tet under om man kände värvindarna blåsa!

Och rask som eklestastikministern vanligen är i vändningarna, lät han ord

följas av handling och skred att tillsätta en kommitté, som skulle få omgestaltningen av läroverksbildningen på sin lott. Listan på de personer valet fallit på of- fentliggjordes för någon tid sedan.

Vad hade man väntat sig? Vi har ju i vårt land gott om modärna, framsynta, psykologiskt tränade, med det bestående systemet missnöjda pedagoger, som både i praktik och teori ådagalagt ett levande intresse för ungdomens fostran och för skolornas omdaning efter radikalt nya principer. Utan hjälp från vare sig ståt eller kommun har många av dem försökt experimentera fram nya skolformer »med en ny anda», just det som eklestastikministern i sitt tal efterlyser. Och har vi inte framstående psykologer bland läkarna, som visat ett vitalt intresse för dessa frågor? Knappast något är förnande en människa än må besitta, så vore det inte nog att göra honom eller henne till lärare, lika litet som tekniken gör konstnären. »Teknikmänniskor» vore vad vi minst av allt borde ha på uppfostrans område. Endast det bästa borde vara gott nog, när det gäller att ta hand om och uppfostra det kommande släktet. Lärarens kall borde icke vara en utkomstfråga. Redan innan någon definitivt väljer denna bana och utbildningen fortgått för långt, måste aspiranten ha dokumenterat sin lärbegäring. Att vara en levande personlighet med psykologisk förståelse för det levande människomaterial man fått sig anförtrött och ej att enbart ackumulera kunskaper, borde vara det viktigaste för en lärare. Därför kommer förmågan att ge ut av sina kunskaper. Detta och mycket annat liknande framhölls i det nämnda talet. Ett så radikalt snitt som gärna är möjligt, alltså i det nuvarande papperssystemet, där tiondedels betygsgrader är det avgörande vid lärartillsättningen. In- tet under om man kände värvindarna blåsa!

Och rask som eklestastikministern vanligen är i vändningarna, lät han ord

(Forts. å sid. 3.)

Wizard Aderbräck-
Freika **strumpa.**

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar,
Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri
rådföring. Begär Prospekt.

Lagerons

Kungsgatan 4, Stockholm, Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.Utkommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns
AdvokatbyråInneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLMStockholms stads Poliklinik
vid Kornhamnstorg 4Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—11 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEMLINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., välrök.
Tel. 778 24.

Centralbadets damfrisering

rekomenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Företklassad.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även för
korrespondens. Begär prospekt och frä-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsгат 16, 4 tr. (hise)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Uno Oldenburg J:or

Jur. Kand.
Drottninggatan 4, tel. 21 30 44.
Alla slags juridiska uppdrag: Rättegån-
gar, skilsmässor, boskilln., äktenskaps-
förord, bouppteckn., testamenten.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 73 37
GOTGATAN 82 333 90

Arméhanddukar 75 cm.

länga, hellinne, fällade, med hängare, kul,
bård, nästan outslitiga, passande till toi-
lett- o. kökshanddukar, bortsläjas till 6,50
pr duss. 3 duss. fraktfritt.

Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

Vi utföra var
25 kes
PERMANENT
till 12.50
Månd., Tisd. o. Onsd.
Ingen värme. Eleg. ut-
för. 10 års praktik i
amerik. storstäder.
Birger INST. ANITA 60 97 97.
Jarlg. 8. 62 94 99

HOMEOPATEN

N. A. BERGSTRÖM
— Exam. ögondiagnost. o. naturläk. —
Mottagning i Stockholm, Karlbergsvägen
18 (tel. 30 11 94) onsd., torsd. och fre-
dagar kl. 2—7 e. m. Andra tider bestäl-
las. — Ordination jämväl pr korrespon-
dens. — 30-årig praktik.

Södra Hvitvaruffären

Hornsgatan 62, Stockholm. Tel. 40 62 05.
Välsortat lager av DAMUNDERKLÄ-
DER, KORSETTER, BYSTHALLARE,
STRUMPOR och SYBEHÖR.

Kom ihåg

Tidevarvets Reklamkonto

5 5 1 6 0

Den 7 Mars 1936.

Om effektiv
politisk
insats.

Ett upprop har i dagarna offentligt gjorts, under tecknat av 25 politiskt neutrala kvinnoföreningar, vari alla kvinnor uppmanas att så vitt möjligt ansluta sig till något parti för att inom detta tjäna samhället och kvinnornas sak. Man framhåller, att trots kvinnornas ökade valdeltagande ha de ej i lika stor utsträckning som män burit sin andel av de medborgerliga plikterna och tillvaratagit sin andel av de medborgerliga rättigheterna. Man väljer därför till svenska kvinnor att inför höstens riksdagsval i detta hänseende göra en effektivare insats än tillföre. Och det är, säger man, i vår tid endast i samarbete med något av landets partier, som det är möjligt att uppnå politiskt inflytande. Alltså uppmanas alla kvinnor att så vitt möjligt ansluta sig till något politiskt parti.

Vid det stora konserthusmötet den 30 januari underströk en av de politiska talarinnorna samma sak och framhöll också hur i grund och botten enkelt det är att finna det lämpliga partiet. Och så vore ju allt väl bestämt.

Tidevarvet, som den politiska tidning den är, har icke låtit av framhålla nödvändigheten av kvinnornas självständiga politiska insats. På denna punkt är vi således helt och fullt ense med de neutrala föreningarnas upprop. Men när man framhåller, att man även gagnar kvinnornas sak och samhällets genom oreserverad partianslutning för att — som man brukar säga — inifrån arbeta fram sina synpunkter, måste vi ställa oss en smula tveksamma.

Låt oss antaga en massanslutning av kvinnor till de politiska partierna och även att de nytillträdde ginge på alla nomineringsmöten och villigt deltog i valarbetet. Är det då matematiskt säkert att resultatet blir en bättre kvinnorepresentation? — Nej, tillgängliga platser ökas icke i proportion till antalet väljare. De är en gång för alla givna och till 99 % upptagna av män.

Går vi till siffrorna för sista andrakammarvalet 1932, så visar sig det icke mindre än 70 % av alla mandat är av den karaktären att den valde är den ende eller en av två tillhörande samma parti inom sin valkrets. Exempelvis har högern endast i en valkrets så mycket som 6 representanter, därefter i en valkrets 4, i sex

Varmvattnet
och badrummet
efterlyses.

Fastighetsdirektör Dahlberg hade det för sig lätt i fredags då han på Stockholms socialdemokratiska kvinnoklubbs och Fackliga Centrals kvinnosektions inbjudan hade ått svara för den av stadens fastighetskontor uppgjorda planen till bostäder åt barnrika familjer — utan badrum och varmvatten. Han hade det sannerligen inte lätt, ty när man nu hade honom sa att säga mellan fyra ögon, sa fick han inte bara i sig det där om bad och varmvatten, utan också om vägar, som inte finns i Mariehäll och Angby. Stockholmarna hade tydligen länge velat tala med hr Dahlberg.

Vid mötet i Viktoriasalen, som under fru Rut Gustafssons ordförandeskap pågick till klockan 11, kritiserades planen grundligt.

Doktor Andreev-Svedberg påvisade, spirituellt som vanligt, huru renlighet och kultur följts åt genom tiderna

valkretsar 3, i tio 2 och i tio 1 representant. Bland övriga borgerliga partier är det i sammanlagt 4 valkretsar som man kommer så högt som till 3 representanter pr parti.

Är det nu troligt, att ett parti som i en valkrets förfogar över 1 eller 2 mandat sätter upp en kvinna på första eller andra plats — med ratande av den förutvarande kanske mångårige representanten. Om ett kvinnonamn sättes som andra resp. tredje namn (en s. k. bra placering) står det i dessa fall dock icke på valbar plats. Det är det socialdemokratiska partiet, som otvivelaktigt står det i dessa fall dock icke på valbar plats. Det är det socialdemokratiska partiet, som otvivelaktigt står det i dessa fall dock icke på valbar plats. Det är det socialdemokratiska partiet, som otvivelaktigt står det i dessa fall dock icke på valbar plats.

Det synes oss viktigt att kvinnorna ha klart för sig de begränsade möjligheter som även med en stark partianslutning står dem till buds. A andra sidan har erfarenheten även visat att vägen via s. k. kvinnolistor är oframkomlig.

Vårt nuvarande valsystem binder oss hårt vid partierna. Endast om kvinnorna inom partierna sluta sig samman till starka och självständiga organisationer, något som nu på många håll anses ytterst inopportunt, kunna de ha någon utsikt att, som det heter i ovan anförda upprop, göra en effektiv insats för att tjäna samhället och kvinnornas sak.

Tidevarvet anmäler emellertid en avvikande åsikt i fråga om det noplösa i allt arbete utanför partierna. Vi hålla i stället före, att det kanske viktigaste i vår tid är en uppluckring och ombrytning av människors förmåga att reagera. Och detta kan icke ske genom partiernas arbetetsmetoder.

Passa på detta tillfälle!

Vi utförliga under denna månad ett antal FATÖLJER direkt från vår fabrik till betydligt nedsatta priser, för att göra våra firma känd. *Fritt val av tyg och modeller.* — Ävbet. ordnas.

ÅKE STÖDBERGS FATÖLJFABRIK
TOMTEBOG. 33 STOCKHOLM TEL. 31 77 78

Vävskolan med mönsterritning och heminredning.

Förtbildningskurser: Komposition med provvävning. Färglära med naturstoff. Materiallära med handspinning. Heminredning med planritning och komposition av textilier. Nybörjarkurser för hemvävning, yrkes- och pedagogisk utbildning. Skolhem med billig pension. Tel. 234. Sigtuna Vävskola. Mary van Rijswijk.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

Ruth Hamrin:

I RIKSDAGEN.

»Folkets hus» har inte på sina håll blivit vad man från början tänkt sig — därom äro nog även ägarerna på det klara. Därför hälsar säkert de flesta med tillfredsställelse statens medverkan till nya Folkets hus, utanför partimötsatserna ställas — för att uttrycka det så invecklat och utskottsfäligt som möjligt. Herr Sundströms motion, som Tidevarvet refererade i sin motionsöversikt, har nämligen vunnit kamrarnas bifall. Den gick visserligen endast ut på en utredning om statens och kommunernas medverkan till nya och bättre samlingslokaler för olika kulturella behov, men det är nyckeltaget, när man vet, att det motionerats och skrivits åtskilligt i saken sedan någon gång på 1912-talet.

Socialregister över hjälpverksamheten är något som hitintills inte funnits, men som kommunerna nu enligt riksdagens order äro skyldiga att föra. Alla

och att »renlighetens historia» är ett intressant kapitel, när man erinrar sig att med medeltidens mörker följde också att man förklarade känslor för renlighet. När nu Stockholms stad planerar bostäder åt barnrika familjer, där husmödrarna icke skulle få de lättnader i bostadens inredning, som kommer andra familjer som ha råd att ha hembiträden till del, då måste man få besked om varför dessa hjälpmedel — varmvatten och badrum — skola uteslutas.

Ett stort antal talarinnor och talare framförde sina synpunkter och begärde besked av direktör Dahlberg, som, det måste man säga, inte riktigt sympatiskt anslag en litet raljant ton om »den heliga badkarskulten» som han inte tillmätte så stor betydelse. Han ville i stället ha utrymmen, och föresten var kalkylerna inte riktigt färdiga ännu — så man fick väl se...

Doktor Andreev-Svedberg framhöll att de barnrika familjerna borde ha både utrymmen och varmvatten och att om skolenaderna för bad och varmvatten skulle, som sagt, öka hyran med 40 kronor pr år, så vore det alla skäl att icke avstå, då gas för uppvärmning av varmvatten till en barnrik familj liksom utgifter för bad också kostade pengar.

Hr Simonson påpekade att om det nu var en kostnadsfråga, så ville han erinra om att i riksdagsbeslutet står att statens anslag utgår »för uppförandet av bostadshus lämpliga för barnrika familjer». Där står icke angivet att det skall byggas särskilt billigt — och efter förra årets skräck för befolkningskris bör man ju ha rätt att anse att lämpliga för barnrika familjer äro bostäder med badrum och varmvatten.

När man sedan börde en talare säga att dessa hus icke borde byggas på något särskilt isolerat ställe, så folk skulle kunna säga: »Där bor dom som har så mycket barn», och en annan andra om det inte kunde byggas billiga bostäder »åt oss normala också, vi som inte ha så mycket barn» — han ändrade sig sedan och sade »oss andra» — så gick man hem med en väl utkrystalliserad uppfattning om att nativitetensminskning icke alls är något plötsligt uppträdande fristående problem — utan facit av många orsaker.

En utväg att få barnrika familjer att betraktas som normala familjer vore kanske att staten och staden hjälpte dem till normala bostäder, och inte bara till något som mycket snart kommer att få karaktär av — om inte precis slum — så dock något mindervärdigt. E. S.

hjälpbehövande skall kortföras. I socialregistret skau antecknas alla personer, som erhålla understöd eller annan hjälp genom kommunens organ och alla inom kommunen boende personer, som erhålla understöd i form av tilläggspension, blindersättning, invaliditetsersättning etc.

Municipalsamhällets skolfråga har också lösts i positiv riktning i och med att en högermotion bifallits i båda kamrarna om rätt för sådana samhällen att upprätta högre folkskola. Ha de inte det nu då? — Nej, våra kommunallagar medgiva inte, att utaxtering för skoländamål sker inom ett sådant samhälle. För att en högre folkskola med säkerhet skall kunna äga bestånd i ett municipalsamhälle, måste alltså hela den kommun, inom vilken samhället ligger, åtaga sig ansvaret för skolan. Och det är kommunen oftast inte så pig på. Arvidsjaur uppe i »rorbotten är ett exempel på, hur besvärligt sådana samhällen kan ha det med sin skolfråga. Nu har det emellertid, lustigt nog med lotning både i utskott och kammarer, beslutats att hos regeringen begära förslag till nästa års riksdag om vidgade möjligheter för dessa samhällen att upprätta högre folkskola.

Vår författning får förbli som den är. Yttersta högern och nazisterna hade annars velat ha den ändrad med dikta-turstaterna på kontinenten som ett kanske vagt men dock mönster. Konstitutionsutskottet har emellertid ansett, att »vårt svenska statskicks hitintills möjliggjort en fredlig och lyckosam samhällsutveckling under samverkan mellan konung och riksdag i för skilda tider lämpade former» och vill inte vidare besvärja sig med herr Meyerhöfers detaljförslag. I kamrarna blev debatten mer gräsluk än säklig.

Sockerbetsodlarna ha fått sitt. Det finns inga som äro säkrare om statslön — det skall då möjligen vara sekreterarna framme vid talmanbordet och hovet. Vi ha nu hällit på i 6 år, säger herr Sköld lite resignerat i sin proposition, så det är bäst vi fortsätter. I kamrarna vedvade man på en grammofonplatta från det första av dessa 6 år. — Oppositionen sade sitt: sockerindustrin är ingen naturlig näring för vårt land och för sockret i betona få vi betala dubbelt mot råsockerpriset på världsmarknaden. Sockerbetsodlarnas vänner sade sitt: Sockeret är så billigt idag. Alla andra näringar får statsunderstöd, och då så... Betodlarna och den synnerhet betplockarna bli utan arbete etc.

Kvinnorna i gruvor ha fått sin internationella skyddslagstiftning påtecknad av riksdagen. Om 40-timmarsveckans öde får Tidevarvets läsare besked på annat ställe i detta nummer.

Barnsjuksköterskorna få sin specialutbildning bättre ordnad om Kungl. Maj:ts proposition i frågan vinner riksdagens bifall, vilket man hoppas. Hitintills ha endast i undantagsfall sjuksköterskeleverna fått den utbildning i barnsjukvård och barnvård, som svarar mot de krav, som ställas på dem inom denna värdgren. Därtill kommer, att den snabb-va utvecklingen av samhälls sociala barnavård i avsevärd grad ökat behovet av specialutbildade krafter på detta område. Därför vidarebetordrar socialministern medicinalstyrelsens förslag om 10,000 kr. av riksdagen för att under nästa år ordna en tidsenligare och utvidgad utbildning för sjuksköterskor i barnavård.

Kvinnliga Medborgarskolan
vid Fogelstad

Kurser i medborgarskapskap.

Kurser under 1936.

Historia med statskunskap, psykologi, kommunalkunskap, mötesteknik, diskussioner över aktuella politiska och sociala frågor. Gymnastik och sång.

Stipendier kunna sökas.

Begär prospekt hos

Rektor Honorine Hermelin FOGELSTAD — JULITA

Vårkurs. Sommarkurs, Höstkurs, samtliga på 3 veckor, resp. 5—27 juni, 9—31 juli, 22 okt.—13 nov.

Fogelstadsförbundets årsmöt: vid Pingst, 31 maj—2 juni.

Påven reformerar.

(Forts. fr. sid. 1.)

finner bl. a. två provärförändringar, som representerar det nuvarande provärförändringssystemet och två professorer, av vilka den ena nätt den äldre är eme ritus — vilket ju i och för sig ingenting är att anmärka mot — och den andre har — djuphavsforskning som specialitet! Man hade kanske kunnat önska att det i stället hade varit självdjupforskning det gällit. Och så, för att så många olika skolformer som möjligt skulle bli företrädda, har två »representanter» för folkskoleseminariet och kommunala flickskolor tagits med.

Det kan inte hjälpas, men man kommer osökt att tänka på den s. k. motreformationen, då katolska kyrkan avsåg att reformera sig själv. Att reformerna inte blev av någon mera omständande natur, känner vi ju till. Men det är en annan historia.

Vad de, som förväntansfullt sett fram emot denna kommitté, saknar är alltså representanter just för den nya, radikala och levande anda på uppfostrans område, som eklektiskministeren i sitt inspirerade Falutal efterlyste. Man hade med andra ord väntat ett starkare kätterskt inslag. Och vi har ingen brist på goda sådana kättare, besjälade av verkligt levande nit, insikt och förståelse för just de reformer det här är fråga om.

Elsa Pehrson.

Knut Jaensson:

Två utställningar.

Axel Nilsson — utställning i Färg och Form — tillhör i speciell grad de konstnärer, vilkas tavlor måste ses om. Först vid ett andra besök på utställningen får man ett begrepp om koncentrationen i hans måleri. Det redbara och kunniga ligger genast från början i öppen dag, men intensiteten blir uppenbar endast så småningom, för den är lågmäld.

Där man vid ett första ögonkast bara ser en mer eller mindre färgglad realism, en verklighetsavbildande kolorist, upptäcker man efter hand en förtätad atmosfär, en inträngande konstnär. Hans stadslandskap har — vare sig de är sedda i full dagsbelysning eller vid mullen middagstid eller vid

Axel Nilsson: »Två flickor på en trappa».

kvällsdags — ett slags solnedgångens stillastående glöd, »Stadsbild, vinters» och »Karberg i snö» har en mättad tyngnad som långsamt tränger igenom. Och samma är förhållandet med de flesta landskapen: går man dem inte flyktigt förbi, åter de in sig.

Axel Nilssons konst är mera än enbart humbugsfri. Den har också en fördold intensitet — när den är som bäst. Självallet finns där också den blott och bar hederliga och kunniga realismen.

Störst eller i varje fall originellast synes han mig vara som människoskildringen. Hans porträtt — inte bara tecknargarnas studier i den på allt påfallande och frappt blottade ålderdomen, en studie i den charmösa genomsnittsfulheten — utan kanske framför allt hans unga flickor visar genom sina typer en självständighet och genom sin psykologiska observation en uttrycksfullhet, som i förning är verkligt originell och betydande porträttkonst.

Eric Detthow i Gallerie Moderne är mycket olik Axel Nilsson. Franskt och svenskt, eller riktigare napparisiskt och svenskt. Där Axel Nilsson är blyg och tillbakadragen, är Detthow diskret påfallande och raffinerad.

Därmed är inget ont sagt om Detthows elegans, som i själva verket är hans styrka och förnämsta kvalitet. Han är elegant och vore han inte det, vore han ingenting alls. Även elegansen har värde, i varje fall estetiskt. Hans område är otvivelaktigt naketmåleri och nattkafescenerna. De många dukarna »Nakta» har verkligen — vilket i sig själva så vanligt — en sensuell charm och hans barbilder har verkligt kokottstämning. Men landskapen är i sin söta, alltför söta elegans avgjort svagare. Dessa vårlandskap med sina blommande träd, sina vita kyrkor och sina ljusösa himlar är på något sätt stadsbarn även de. Deras elegans är beräknad och utmanande: sminkade landskap. Balettöser som bondflickor. Och hans blommor är konstgjorda och dessutom meningslösa.

I. Fek.

En ny religion, en ny moral.

Några reflexioner med anledning av M. H:s artikel »Må människorna välja sin väg».

M. H:s artikel i Tidevarvet för 22 febr. är tankeväckande. A ena sidan gjorde den säkert många glada genom att ge uttryck åt den längtan efter en fridens kristendom, som så många känna. A andra sidan kunde den väcka vemod, därför att den visar, hur föga kända för en äldre generation de kunskaper om bibel och trosförändring, som nu meddelas i varenda realskola. Samma faktum möter man ju f. ö. så ofta i debatter om kristendomen, detta att så många ej tyckas veta något om en ny syn på den.

»Vi måste tillkämpa oss en ny livsupfattning. Finna en ny religion, en ny moral», skriver M. H. Ja, det är sant, »attillvida som var generation ständigt måste nyskapa livsupfattningen. Men den nya religion, den nya moral, som M. H. letar efter, den finns redan. Namn som Nathan Söderblom, Nathanael Bentsow, Gustaf Aulén, Emilia Fogelklou, Ester Lutteman, Lydia Wahlström vittna därom — och då ha bara några nämnts bland de många, som arbetat mycket för att visa människor i vår tid, vad kristendomen är, när man ser på den historiskt och personligt, ej dogmatiskt och slentriamässigt. Att den nya synen på religion och moral har så svårt att bli känd för den stora allmänheten, är ej bara prästernas fel utan också lekarnas, därför att dessa ofta visa så föga intresse för de nya tankarna och kunskaperna. Många präster gå ut från universiteten i avsikt att tala en ny tids språk men uppge det snart såsom lönlöst, de lyckas endast chockera de gammaltroende, under det att ingen tycks fråga efter det nya, de ville ge. Funnas det blott fler lekarna, som likt M. H. gäve uttryck för sin längtan efter nya tankar och ny syn, skulle nog fler präster dela med sig av sina teologiska kunskaper, även med risk att stöta de gammaltroende.

Tillåt mig några randanmärkingar till M. H:s artikel! Där talas om »ett växande tvivel på bibelns auktoritet och några av de kristna lärorna». Ett sådant tvivel är alldeles onödigt, om man anlägger en historisk och personlig syn på bibel och trosförändring. Med »bibelns auktoritet» menar M. H. förmodligen läran om bokstavsinspirationen — en lära, som man trodde skulle varit död och begraven för många decennier sedan. Bibeln har samma art av auktoritet som Goethes och Shakespeares verk. När det t. ex. säges: »Sitt vad i viljen, att människorna skola göra eder, det gören i ock dem», så har det ordet auktoritet, icke därför att det står i bibeln, utan därför att det väddar till var människas samvete såsom sant och rätt. I vilken annan boksamling än bibeln finnas så många och så rika ord, som kunna väddja till våra samveten, trösta och tukta oss? Det finnes emellertid mycket i bibeln, som ej kan väddja till någon människas samvete — det får man låta vara. Det kan dock ha stort intresse som vittnesbörd om en riktig historisk utveckling på religionens och moralens område.

Vad de kristna trosförändringarna angår, måste man se också dem historiskt och ha klart för sig, att en lära helt enkelt är ett försök att tolka upplevelse, som aldrig kan rymmas i mänskliga ord. Det är som med kärlekens upplevelse: den kan aldrig fångas in i torra, fattiga ord, och dock skola människor aldrig upphöra att göra försök. Somliga lyckas bättre än andra, och deras ord bli sedan citerade av andra, som däri finna uttryck för vad de själva känt men ej kan tolka. På samma sätt ha de kristna lärorna kommit till. De ha varit försök att vittna om och ge andra del i rika och djupa andliga erfarenheter, de ha antagits som läror av andra, som i deras ord känt igen sina egna upplevelser. Tyvärr ha sedan ofta maktlystnad, inskränkt och andra onda makter utnyttjat dessa läror till att smida bojer att binda människor med. Men tillägnar man sig den historiska synen på läroren, blir man absolut fri från all sådan bundenhet, och därmed får man också möjlighet att upptäcka rika värden i de gamla dogmerna, som förut tett sig så underliga och oandliga. Liksom man förbehåller sig själv rätten att uttrycka sin tro på 1900-talets språk och med dessa tankar och bilder, måste man unna äldre tiders människor i andra kulturförhållanden samma rätt. Ta t. ex. talet om försoningen i Bibeln — den anshemska försoningsläran tillåter ej utrymmet att gå in på. Lika självklara som spårvagnen voro för antikens folk de blodiga offeren och tanken, att man med dem vann försoning med gudarna. När de första kristna skulle förklara Jesu betydelse för sin generation — hur skulle de kunna göra det enklare och naturligare än genom att likna honom vid ett offerlam, vars död ger försoning? För oss äro dessa bilder obegripliga och motbjudande, därför att vi avsky blotta tanken på blodiga offer, men framför allt därför att vi genom Jesus fått en helt annan gudsbild — ej den nyckfulla vredens utan den heliga kärlekens Gud. Vi få ta till andra bilder för att tolka samma erfarenhet som gängse tider gjort: att Jesus är den, som med sitt liv och sin död uppenbarar den tjänande kärlekens Gud, så att vi våga tro på och komma i gemenskap med honom.

Vår tid är en reaktionens tid. Liksom det märks i politik och kvinnofrågor, så börjar det också märkas på teologins område. Därför är det av stor vikt, att alla, som likt M. H. vilja ha en andlig, personlig och fri syn på religion och moral, hålla samman och göra sin stämma hörd. Men därför kräves också, att människor veta om, att den nya synen redan finnes. Dessa rader ha i all anspråklöshet velat peka därpå för dem, som ännu ej ha detta faktum klart för sig.

Caisy Elander
Teol. och fil. kand.

Studenterna spela freds-drama.

Stockholms Studentteater har framfört ett skådespel av den norske landsmålformfattare Tarjei Vesaas med titeln *Ullimatum*, skrivet 1933. En innehållsredogörelse torde kunna intressera Tidevarvets läsare mera än en recension, eftersom evenemanget var ett engångs och inte längre står att bevista.

Det tilldrar sig i en gränstrakt kvällen före en med säkerhet från det egna landet gjord krigsförklaring. Där är en ung man som lider sig nästan till vanvett inför det meningslösa som sker. Han är inte rädd att göra ett offer, men han vill se meningen i det, måste veta att det tjänar någonting till. Flickan Maria, som han älskar, går med på hans önskan att föda honom ett barn, som skall leva det liv han inte fick. Han, som skall kallas till fronten i morgon och på sin höjd få vila i en massgrav. Barnet skall bära honom vidare, skall vara den enda meningsfulla länken i denna så hopplöst meningslösa livskedja, där några profitera på vad vi kalla mod, offervilja, hjälte-död.

Men nu kommer peripetien. Och det är inte utan att man inte ser ironiens glimt blixtra till. Maria, som av sin älskade inte får något att tro på, inte ett ord, inte ett innehåll att leva vidare på förutom denna ungdomligt vanmäktiga protest mot kriget, går över till det motsatta läget, till en ung författare, vilken skriver krigshymner, som tror på offrets mening, som gläder sig åt att det står unga kvinnor längs vägarna och kysser

soldaterna när de drar ut i kriget — just denna tanke som syns den andre så förvriden. Så länge inte kvinnorna sätter in all sin kraft, all sin makt, alla sina tankar på att hindra kriget och att se en förbannelse och förnedring i det som sker i stället för ett gloriöst äventyr, ett örfullt martyrium, så länge slipper vi inte kriget. Männan ha inte kraft nog att ensamma ta steget mot kriget i ett fall som detta, där de stämplas av konventionellt moraliska lagar. »Tror du att du skulle älska en man som kallades feg?» lyder en av styckets repliker.

Kvinnan mot kriget, det är styckets bärande tanke. Utan kvinnans hjälp evigt krig, evig förstörelse. Så länge kvinnan hyllar krigshjälten, frammanar hon också död. Hon försvarar sig med, att hon måste känna sig stå i ett sammanhang, känna meningen med barnet och framtiden hon bär i sköten, om hon skall kunna leva vidare utan sin älskade. Men detta är mera en förklaring än ett försvar. Måste hon tro på meningen i »victorie» och »gloire» och kraft och kamp och krigardåd för att kunna leva, känner hon inte den avgrundsdjupa rysningen inför vad hon då framkallar, ja da finns intet, intet hopp om freden på jorden.

Som synes är själva problemet ett mycket aktuellt, och det verkade också särdeles starkt till sin tendens genom att det framfördes av studenternas ungdomliga garde.

Bo i DJURSHOLM

TOMTER På fri o. egen grund med goda vägar och med ledningar.
VILLOR Från 5 rum och kök, såväl nybyggda som äldre.
SKOLOR Erkänt goda skolor. Sänkta terminsvgifter.
SKATTER Bland de lägsta i Sverige.
LÅN Byggnadskreditiv och lån ordnas på förmånliga villkor.

DJURSHOLMS AKTIEBOLAG

(Stadens fastighetsavdelning)

KONTOR: SLOTTET. Tel. Djursholm 327. (Efter kontorstid 174)
Tomter visas på begäran. Aven Söndagar.

Syateljén

David Bagaresg. 12. I tr., upp. 2. Stockholm. Tel. 21 99 73. mottager beställningar å aftenklänningar, mellanklänningar, blusar o. kjolar. Förstklassigt arbete, moderata priser, senaste journaler. — Mönsterskäring. Tillklippning och provning.

Herman Widholm Tapetserare

Linnégatan 39 B (ing. Nybergsg.) STOCKHOLM — Tel. 60 50 83. Stoppning av möbler i antika o. moderna stilar. Tillverkar prima enkel- och dubbelottomaner. Fätöljer och madrasser. Förstklassigt utförande.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK A.-B.

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta.

Grundat 1865.

REISEN

Modärnast.
Vackraste läge.
Rum fr. 5:50.

Hotell o. Restaurant, Skeppsbron 12, Stockholm. Dir. S. A. R. A.

De "hungriga nationerna".

(Forts. fr. sid. 1.)
frisknandet ha råvarukartellerna börjat återfå sin forna makställning.

Trots allt är det svårt att se, hur Mussolinis anfall på Abessinien skall kunna skydda det italienska folket mot kartellernas rofferi. Det är tveklöst huruvida Abessinien har några råvaror, och även om det har sådana, är det ej troligt att de komma det italienska folket till godo efter erövrandet. Man behövs blott ta ett par exempel från Mussolinis föregående politik för att förstå detta. Sicilien och Texas leverera tillsammans över 90 % av hela världsproduktionen av svavel. När Mussolini 1923 tog till makten förenade sig producenterna i dessa båda områden och bildade en kartell. Inom kort steg priset. Och man tror att italienerna fingo svavel på bättre villkor än engelsmän, holländare och fransmän. För gruvägarna på Sicilien var affären lysande men knappast för massan av det italienska folket!

Liknande var förhållandet med aluminiumproduktionen. 1927 grundades det stora italienska aluminiumbolaget med stöd av Mussolini. När så aluminiumproduktionen från ett medeltal av ungefär 2,000 ton år 1933 steg till 11,800 ton kunde det italienska folket med sina låga löner ej konsumera allt. Man skulle tro att Mussolini då vidtog åtgärder för en prissänkning, som gjorde det möjligt för italienerna att köpa mer aluminiumföremål. Nej, Mussolini bestämde, att de italienska statliga järnvägarna skulle använda aluminium i stället för stål för att gynna aluminiumbolaget. Det höga priset stod kvar. Vad gagn hade folket av åtgärderna?

Anhängarna av hungriga-nations-tanken basera vanligen sina argument på två råmaterial — tenn och gummi, av vilka intendera produceras av någon av de »hungriga» nationerna. Härresandehistorier berättas om »The International Tin Committee», som omfattar alla länder med tennfyndigheter och har sitt huvudsäte i Haag. Den lär ha större inflytande på internationell politik än de flesta små nationer. På ett år har den också lyckats höja tennpriset med 180 % (nära 3-dubblat) och ge en utdelning till aktieägarna på 50 %. Vem som helst måste medge att tenn-monopolet är en ledsam historia. A andra sidan kan man ej förstå hur en frammande erövring skulle kunna hjälpa Italiens tennkonsumenter. Antag — fast tanken verkar absurd — att en engelsk utrikesminister, rörd av Mussolinis armad, avstod brittiska malajastaterna, den största källan för tennproduktionen, och att Italien skulle kunna få fram nog kapital att skaffa sig aktiemajoriteten i tennbolaget där! Det skulle nog ej dröja länge, innan de nya, italienska ägarna voro trogna medlemmar i den internationella tennkartellen och hjälpte till att hålla tennpriset uppe.

I Abessinien — amazonernas land.

Av ROSITA FORBES.

För den här marschen behövs vi soldater som skydds, sade Gouta, som just inte utmärkte sig för någon tapphet. — Vi hade slagit läger på randen av en djup dalsänka i Nordabessinien. Djupt under oss glittrade en smal slinga av den blå Nilen. Från skogen hörde vi jättepavianernas glänsande, de är av bynnevävarna nästan lika fruktade som rövarna. På avstånd reste sig den spetsigt landade bergsilhuetten av Lasta, där de flesta innevävarna är troglodyter, d. v. s. de bor i hålor under jorden. Och trots att landet är bebott, kan en karavan under flera dagar fara därigenom utan att få se på ett mänskligt väsen.

»En bonde dog här helt nyligen», förklarade en annan av mina abessiniska ledsagare, »och hans slavar är nu fria enligt lagen. Och vad återstår dem att göra, annat än att plundra resande som vägar sig till dessa berg?»

Hittills hade vi följts av ett dussintal »Zabaniere», beväpnade personer som alltid är beväpnade av så och så många saltstänger, gevärskylor eller några meter ylletyg åtaga sig skyddet av en karavan.

Också muläsnedrivarna fordrade militärskort. Efter en färd på nära 700 kilometer över flera bergpass, bevuxna med taggiga buskar och belägna ända till 3,500 meter ö. h., hade vi inte längre så många djur kvar. I fall rövarbanden, om vilka vi visste att de förfogade över mer än 50 gevär, skulle ta ifrån oss ännu flera djur, så vore det omöjligt för oss att nå det italienska Eritrea, från vilken plats ännu tre veckors resa skilde oss.

»Nå, det må vara hänt», svarade jag, »ni ska få era soldater.»

Och under hela den övriga kvällen slog sig en del magra och muskulösa gestalter — iklädda vita Schammas — omkring i vårt läger; de hade alla ett rött band om halsen, ett tecken som sedan 1300-talet skiljer de kristna kopterna från det hedniska flodhästtätande folket.

När jag på morgonen kom ut ur mitt tält, med en stövel på, och en svängande runt i handen — ett tecken på att det var tid att bryta upp — fann jag tjugo soldater som höll på med allt möjligt annat än förberedelser till uppbrott. Bland dem var två kvinnor, som tycktes fulla lika för-

trogna med sina vapen som männen. De hade vita byxor under sina långa vita kläder. Deras Schammas doide bröstet, och eftersom en isig vind blåste var de ända upp till läpparna behängda med schalar. En del av håret var oljligt — ett tecken på att de var ogifta, ty de gifta kvinnorna delar sitt hår i en massa små flåtor tätt intill huvudet.

»Vad gör kvinnorna här?» frågade jag.

»De är soldater», svarade Gouta, »och de skjuta bättre än sina bröder!»

Under en veckas tid marscherade dessa flickor med karavanen och endast deras

»En revolver är nyttigare», sade flickan slutligen långsamt övervägande. När jag motsträvt gav henne en liten Colt-revolver, bugade hon sig med raka knän och rörde med läpparna vid mina ridstövlar.

— Må den heliga Jungfrun beskydda dig, sade hon och avlägsnade sitt sjungande en lustig visa om en yngling som med sitt spjut nedstak tre leoparder under det att hans ansikte slets upp av den fjärde.

I det gamla Etiopien, innan Menelik (kung Salomos son med drottningen av Saba) ersatte tillbedjandet av solguden med Jehovakulten, kände folket endast till en lag — nämligen sina mödrars. Alla barnen tillhörde modern och de uppkallades också efter henne. Regentskapen utgjordes av ett kvinnoråd och familjernas egendom ärvdes på kvinnolinjen.

Ännu i dag övergår efter en mans död hans egendom till hans systers efterkommande, och mordet på en gift kvinna hämnas inte av maken utan av hennes bröder. Det moderna Abessinien

Regnperioden har börjat. Ur L. Farago: Abessinien.

hårslingor skilde dem från de manliga krigarna. När vi måste över Nilen klädde de av sig som karlarna, godde in kroppen med fett och hjälpte till att driva ner hjorden i vattnet i en kilformig gruppering. Med bössorna bundna på huvudet badade de sig sedan väg genom floden, paddlande med spjutet som i en sorts årtåg, skrikande och fäktande och ständigt uppehållande sig tätt intill mulorna för att skydda dem för krokodiler. När en del av karavanen genom ett jordskred störtade utför branten, klamrade sig en av flickorna vid sin äsna i iver att inte förlora henne och vi fann dem båda hängande i ett taggigt busksnår på kanten av avgrunden.

Vårt kontrakt med »soldaterna» gick ut på den sjunde dagen, och redan väntade nya kvinnliga soldater att föra oss vidare genom obekanta trakter. Jag frågade en av amazonerna vad hon önskade sig som present. Hennes ögon mönstrade långtande en scarf som skyddade mitt litet för de värsta solstrålarna, den var röd — och rött är kunglighetens färg. Av samma färg var den lilla parasollen som kejsarinnan i Addis Abeba hade givit mig.

Om någon nation skulle kallas »hungrig» är det Förenta staterna, menar Mitchell. U. S. A. är nämligen fullständigt beroende av själviska råvaruskap i fråga om tre viktiga råmaterial: tenn, gummi och kaffe. Ingen annan nation betalar tullen närmast vad Förenta staterna betalar till de internationella monopolen. Förenta staterna skulle ha större skäl än Italien att angripa Abessinien för att komma åt kaffedistriktet där (Hararregionen).

Det var på Förenta staternas initiativ, som råvaruproblemen diskuterades på den ekonomiska konferensen i London 1933, och genom påtryckningar därifrån fick man fram en paragraf om framtida kontroll över trustar och karteller till skydd för konsumenterna. Någon större betydelse torde den dock ej få, då de privata producentintressena inte släppa efter på sin privata rätt som affärsmän att hålla priserna så högt som möjligt. När får världen se en »ädel» kartell?

Möjligheterna till kontroll över de olika råvarorna varierar betydligt. Tennproduktionen vore lätt att kontrollera, då den är fördelad på få händer. Oljan ginge också bra, gummit blev svårare, och svårast vore vetet att kontrollera. Problemet med vetet gäller att hindra dess miljontals små producerer från att utnyttjas av kvarnar och spekulanter.

Ett argument, som ofta anföres i diskussionen av de »hungriga» nationerna, är att råvaruproducerande kolonier i krigstid äro nödvändiga för en stat. Detta värde är dock tveklöst. Om Mussolini lyckades erövrade Abessinien skulle dess råvaror i fall av krig icke ha någon betydelse för honom, om han inte samtidigt kunde kontrollera Medelhavet, Suezkanalen och Röda Havet. Men om han behärskade dessa områden, kunde han få råvarorna från Abessinien vare sig han ägde det eller icke. Korteligen, slutar Mitchell, fördelarna av råvaruproducerande kolonier under krig beror icke på laglig äganderätt utan uteslutande på övermakt till sjöss och i luften.

kvinnor är inför lagen fullt likställda männen, de är också berättigade att begära penningersättning för minsta oförrätt som vederfarits dem från manlig sida. Det räcker t. ex. att en man knuffar en torggumma omilt i sidan eller vid ett gråt tar tag i hennes arm, för att hon, om hon skulle ha lust till det, kan stämna honom inför domaren och begära skadeersättning.

En abessinsk kvinnas ord anses särskilt vittnesligt inför domstol. Det antages för det mesta som sant, även utan bekräftande vittnesd. Men ve den som avlägger falskt vittnesmål! Här ett exempel:

Rätten sammanträdde under skuggan av ett träd mitt bland byns hälmäcktade lerhyddor. Kärande och svarande har tagit plats på en förfallen mur, de äro keddjade vid varandra alltsedan anklagelsen framstälts.

En kvinna ropas upp för att avge sitt vittnesmål. Hon tvekar, är osäker, hon är tydligen medveten om betydelsen av det hon säger. En mängd stämmor överröstar redan hennes första ord — »Hon ljuger! Hon ljuger!»

Vittnets utsago har bekräftat anklagelsen. Domarna hålla viskande rådslag. Ett ord från dem — och en liten pojke springer genom byn. Hans gälla rop kallar fram byns barberare som samtidigt är dess slaktare och bödel. I nästa ögonblick kommer han med färsaxen i högsta hugg. Snipp, snapp! Det falska vittnets lockar försvinner, med ett par slarviga klipp faller också ett stycke med offer för saxen. En god vän smörjer litet smör i såret och kvinnan smyger sig bort, rakad i huvudet och ärelös. Prästen utesluter henne därefter från bikten. Hela byn över vilken hon bringat skam och vanära vill inte ha något att göra med henne. De krushåriga männen och hustrurna med de många små härspinnarna går ur vägen för henne när de mötas. För en kvinna som burit falskt vittnesbörd återstår inget annat än att gå i nunnekloster eller, om det lyckas henne, att stjäla en bössa och ansluta sig till de rövarband som gör trakten osäker. En kvinnas ord får ej missbrukas.

I nordliga Abessinien finns det kvinnor, vilka av männen eller av kejsaren tillerkänts stora ländsdelar till livslång förvaltning. De uppåra skatterna, arrenderna åkrarna och visa vännar och främlingar en obegränsad gästvänskap; de utnämner officerare i egen armé och är utan vidare kapabla att i fall av fientligheter själva överta kommandot.

Abessiens män är lika lata som krigiska. Abessiens kvinnor prata kanske mindre än de flesta av sina övriga medsystrar i världen, men så prata i stället de

Från riksdagsläktaren

»Något mer hysteriskt än Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet får man söka efter och deras medlemsblad agiterar direkt mot främmande statsmakter, ty där kan man få läsa: »Vi skall väjda till Indiens folk att framlägga sina krav». Och Kvinnornas vapenlösa intror mot kriget går emot regeringen inte bara på punkten om gasmaskdisciplin utan också genom att agitera för Lysistrate-strejker samtidigt som stadsmakterna och professor Myrdal arbetar i motsatt riktning», förkunnade kapten Meyerhöffer med en röst som är mera anpassad efter exercisfältet vid Boden än riksdagens Andra kammare, när fredsanslaget på onsdagen slutdebatterades.

Men lyckligtvis kommanderar hr Meyerhöffer inte riksdagen, ännu, och trots att kommandören vid Flottan, hr Holmgren, också yrkade avslag på de av utskottet föreslagna 20,000 kronorna för upplysningsarbetet för freden, bifölls anslaget.

Det verkar som om hrr officerare i riksdagen inte riktigt trodde på sin egen sak, då man blir så där högröstad för futtiga 20,000 kronor — när militärbudgeten ändå rör sig om miljoner.

Fru Ostlund yrkade bifall till utskottet, då hon ansåg att detta anslag hörde till de mera föruftiga i riksdagen. Såsom medlem i Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet ville hon påpeka nödvändigheten av att vi ha organ som kunna taga hand om ungdomens vägledning mot fredliga mål.

Hr Flyg motiverade sitt avslag bl. a. med anmärkning att »den tappra Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen» icke erhåller något av anslaget ifråga.

I Första kammaren debatterades frågan redan i lördags och hr Lindhagen var som vanligt uppe flera gånger och talade för anslaget höjande, denna gång till 35,000 kronor. Bondeförbundarna ville ha det till 15,000 som i fjol och utskottet hade föreslagit 20,000 kronor, då man nu inte längre kan ursäkta sig med »det statsfinansiella läget».

Hr Lindhagen yrkade också på att Svenska Freds- och skiljedomsföreningen skulle få något med av anslaget, men flera talare ansågo att regeringen och ej riksdagen borde få avgöra vilka organisationer som skulle komma i åtnjutande av de olika belöpen.

Att dessa årligen återkommande debatter äro av föga uppbyggligt slag framhöll också utrikesministern. Och så upprepad hr Sandier vad han redan sade föregående år: Om detta anslag funnes upptaget under den åttonde huvudtiteln i stället för som nu under den tredje (anslagen till utrikesdepartementet) och anslaget begärdes för upplysningsarbete för den internationella rättsordningen, så skulle det aldrig falla någon in av opponera sig.

Men som sagt, det sades ju redan i fjol — utan att någon ändring skett. På den lilla punkten åtminstone kunde ju riksdagen reformera sig själv!

Ja, sen gäller det nu för regeringen att skifta riksdagens allmosa till fredsarbetet. Utom de statsfientliga kvinnorna behövs även Föreningen för Nationernas Förbund, Nordiska Folkhögskolan i Genève, Svenska skolornas fredsfröning och många andra stödas i arbetet för fred och frihet.

Ratificeringen av N. F:s förslag om 40-timmars arbetsvecka har båda kamrarna avslagit.

Debatten om tilläggsmandaten pågår.
Elsa Svartengren.

abessiniska männen så mycket mera! Jag såg abessiniska soldater dra ut i kriget med bössor och små parasoller av halm — symbol för deras tvåfaldiga väsensart: krigaren och dröneren — och jag såg i Abessinien en kvinna som bar ett lindehorn på ryggen och samtidigt siktede på och nedsköt en leopard.
(Övers. av E. B. G.)

* Rosita Forbes: känd forskningsresande. Övers. ann.

Stockholm 1936
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A.B.

... i utsökta kvaliteter

En nyinkomnen sändning
SANITETSBEKLÄDER

Av florstunn tyll med nedre delen av vaxat siden 8:-
Av genombruten trikk, nedre delen fodrad med gummi 4.50

KIFA

Regeringsgatan 31
Namnanrop: "Instrument-Kifa"